

Onderzoeksprogramma 2015

Rekenkamercommissie Dordrecht

Inleiding

De rekenkamercommissie is een onafhankelijk orgaan binnen de gemeente Dordrecht. Wij zijn er om de kaderstellende en controlerende rol van de raad te versterken door middel van op onderzoek gebaseerde conclusies en aanbevelingen. De taken en bevoegdheden van de rekenkamercommissie staan beschreven in de Gemeentewet en in de door de gemeenteraad vastgestelde **Verordening rekenkamercommissie Dordrecht**.

Wij bepalen zelf ons onderzoeksprogramma. Desalniettemin wordt in het selectieproces sterk rekening gehouden met de ideeën die in de gemeenteraad leven over mogelijke onderwerpen. Daarnaast letten wij ook op signalen van burgers, organisaties of de media. Jaarlijks stellen wij op basis van deze input een

groslijst met onderwerpen samen. Aan de hand van verschillende criteria uit ons reglement van orde (RvO) komen wij tot een keuze voor onderwerpen die in onderzoek worden genomen.

In het onderzoeksprogramma gaan we allereerst in op de onderzoeken die we in 2014 zijn gestart. Deze onderzoeken worden naar verwachting in de eerste helft van 2015 afgerond en aangeboden aan de raad. Daarnaast krijgt u een inzicht in de onderwerpen die wij mogelijk in 2015 zullen oppakken. Er zal later dit jaar op basis van de actualiteit een keuze gemaakt worden uit de genoemde onderwerpen. Tot slot staat de rekenkamercommissie Dordrecht open voor samenwerking met andere rekenkamercommissies uit de Drechtsteden.

Over de Rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie is een commissie die de gemeenteraad ondersteunt bij zijn kaderstellende en controlerende taak. De commissie voert onafhankelijke onderzoek uit, waarbij met name wordt onderzocht in welke mate de gemeente doelmatig, doeltreffend en rechtmatig heeft gehandeld.

Dat betekent onder meer dat de rekenkamercommissie bekijkt of de doelen die de gemeente heeft gesteld worden bereikt en of dit is gebeurd tegen zo laag mogelijke kosten.

De Gemeentewet verplicht elke gemeente

sinds 2006 een rekenkamer of een rekenkamercommissie in te stellen. De Gemeente Dordrecht heeft hieraan voldaan met de oprichting van een rekenkamercommissie in september 2011.

De rekenkamercommissie bestaat uit een voorzitter, **dhr. J.S. Kerseboom** en 2 leden, **dhr. C.E.J.M. Cransveld** en **mevr. K. Meijer**.

Daarnaast wordt de commissie ondersteund door **mevr. F.M. Lagerveld**, ambtelijk secretaris en **mevr. S. Khadjé**, bestuurs- en managementassistente.

In deze uitgave

- Over de Rekenkamercommissie
- Onderzoeken gestart in 2014
- Regionale samenwerking
- Afstemming
- Onderzoeksonderwerpen 2015

Onderzoeken gestart in 2014

Externe veiligheid

Mede vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen over de auto-, spoor- en waterwegen in en rondom Dordrecht kent de gemeente een hoog risicoprofiel. Eind 2014 zijn wij een onderzoek gestart waarin we antwoorden zoeken op onderstaande vragen:

1. Welke risico's spelen er in Dordrecht, en waar en in welke mate?
2. Wie is er verantwoordelijk voor de verschillende risico's en wat betekent dat in de praktijk?
3. Wat is er geleerd van eerdere (bijna) rampen en ongevallen?
4. Weten de inwoners van Dordrecht wat te doen als de sirene gaat?

Wij willen hiermee de gemeenteraad inzicht geven in (de effectiviteit van) het veiligheidsbeleid van de gemeente Dordrecht. Ons rapport hierover verschijnt in de eerste helft van 2015. Wij gaan in op het opstellen en actualiseren van rampenplannen, de samenwerking binnen de veiligheidsregio, de handhaving van het veiligheidsbeleid en de communicatie van de gemeente over veiligheid met haar burgers.

Noordoevers

Het ontwikkelproject Noordoevers is gelegen aan de oever van de rivier de Noord, op het grondgebied van de gemeenten Zwijndrecht en Hendrik-Ido-Ambacht. Eind 2014 verscheen het rapport "Je gaat er over of niet" van de onafhankelijke onderzoekscommissie Drechtsteden (zie elders in dit jaarverslag). In het rapport wordt ingegaan op de informatievoorziening en besluitvorming van de Drechttraad. Wij hebben in aanvulling hierop onderzocht welke lessen de gemeente Dordrecht specifiek kan leren van het project Noordoevers. Voor dit onderzoek zijn onder andere de college- en raadsstukken, raadsverslagen, de programmabegrotingen en jaarrekeningen en de nota verbonden partijen van de gemeente Dordrecht bestudeerd. Ook zijn aanvullende interviews gehouden met ambtelijk betrokkenen. Het rapport verschijnt begin 2015.

Drie Decentralisaties (3e fase)

In 2014 hebben wij geïnventariseerd welke besluiten de (vorige) raad genomen heeft rondom de (voorbereiding op) de drie decentralisaties in het sociale domein, te weten Jeugd, Participatie en AWBZ (Wmo). Tevens hebben wij geïnventariseerd op

welke onderdelen nog besluitvorming van de raad noodzakelijk is.

In het tweede deel van het onderzoek hebben wij vervolgens aangegeven hoe de raad het beste gebruik kan maken van de

beleidsruimte die hij nog heeft in de te nemen besluiten.

Het derde en laatste deel van het onderzoek voeren we uit in 2015. Wij gaan ons richten op het systeem waarmee gemeten wordt of de door de raad beoogde effecten op het terrein van elk van de drie decentralisaties ook daadwerkelijk gerealiseerd worden. Daarvoor heeft de raad op de eerste plaats goede indicatoren nodig; wij gaan na in hoeverre de raad heeft bepaald welke informatie hij nodig heeft om zijn kaderstellende en controlerende rol op het terrein van de drie decentralisaties goed te kunnen invullen. Daarnaast zullen wij aandacht besteden aan het systeem waarin deze indicatoren gemeten en geregistreerd zullen worden. In welke mate beschikt dit systeem over een zekere robuustheid en betrouwbaarheid om langjarig indicatoren te kunnen registreren, is een vraag waar de rekenkamercommissie graag een antwoord op wil krijgen.

Regionale samenwerking

De rekenkamercommissie is bij haar aantreden gevraagd, samenwerking met andere rekenkamercommissies uit de Drechtsteden te bevorderen en aan te gaan. De Drechttraad heeft op 5 november 2013 ingestemd met een pilot voor een onderzoek van de eenmalige Onafhankelijke Onderzoekscommissie (OOD). Wij zijn vertegenwoordigd geweest in deze onderzoekscommissie. Deze commissie heeft zoals hiernaast omschreven onderzoek gedaan naar project Noordoevers.

De evaluatie van (de totstandkoming van) het rapport over Noordoevers zal in de Drechttraad input zijn voor een beraadslaging over de vraag of er op Drechttraadniveau behoefte is aan een rekenkamerfunctie. Wij wachten deze discussie af en starten vooralsnog geen regionaal onderzoek op.

Afstemming met de accountant, OCD en het college

Naast de rekenkamercommissie, doen de accountant en het onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) ieder jaar onderzoeken. Ook het college kan op grond van artikel 213A onderzoek uitvoeren.

Om te voorkomen dat onderzoeken op dezelfde terreinen plaatsvinden, hebben wij onze voornemens met deze partijen afgestemd (artikel 10 lid 5 reglement van orde).

Accountant

Navraag leert, dat de accountant (Deloitte) de volgende onderwerpen gaat onderzoeken:

- Grondexploitatie;
- Beheer grote projecten (kredietoverschrijdingen)
- Inkoop en aanbesteding
- Verbonden partijen
- Interne controle
- Frauderisico-analyse;

Onderzoekcentrum Drechtsteden

We hebben onze shortlist ook met het OCD afgestemd. Het blijkt dat het op dit moment nog onduidelijk is welke onderzoeken het OCD voor Dordrecht gaat doen.

College

Wij hebben begrepen dat het college in 2015 geen onderzoeken in het kader van artikel 213a van de Gemeentewet heeft gepland.

Onderzoeksonderwerpen 2015

In september 2014 hebben wij alle fracties van de Dordtse gemeenteraad bezocht en gevraagd om suggesties voor onderwerpen in 2015. Dat leverde 28 onderwerpen op. [Bekijk de Groslijst.](#)

Daarnaast zijn inwoners van Dordrecht onder meer via een oproep in de Stem van Dordt en Twitter uitgenodigd om onderzoek suggesties te doen. Dit heeft niet geleid tot suggesties voor onderwerpen.

Uit de genoemde 28 onderwerpen tijdens de fractierondes, is een shortlist gemaakt van 8 onderwerpen.

Daarbij hebben wij gekeken of het onderwerp ook al is genoemd op de vorige groslijst die is opgesteld. Wij gaan er vanuit dat raadsfracties extra waarde hechten aan onderwerpen die zij twee jaar achtereen hebben genoemd.

De shortlist van 8 onderwerpen is op 11 november 2014 aan de Agendacommissie voorgelegd en daarin is besloten dat de rekenkamercommissie de shortlist niet hoeft te presenteren in de Adviescommissie. De raad heeft er alle vertrouwen in dat wij een juiste onafhankelijke keuze maken.

Selectiecriteria

Om te komen tot een shortlist hebben wij de onderwerpen aan de 7 criteria uit ons reglement van orde getoetst, te weten:

1. Er is sprake van aanmerkelijke maatschappelijke relevantie
2. Het onderwerp heeft een hoog (potentieel) leereffect
3. Er is sprake van een aanmerkelijk financieel, organisatorisch of bestuurlijk belang
4. Er is sprake van twijfels aan de kwaliteit van de informatievoorziening aan de raad
5. Er is sprake van twijfels aan doeltreffendheid
6. Er is sprake van twijfels aan doelmatigheid
7. Er is sprake van twijfels aan rechtmatigheid

In het rondje dat wij hebben gemaakt langs alle fracties hebben wij ook een zogenaamd schilderspalet toegelicht. Dit schilderspalet geeft de mogelijke rollen aan die de rekenkamercommissie kan aannemen bij het doen van onderzoek. Aangegeven is dat wij bij elk gekozen onderzoek zullen aangegeven welke rol(len) wij bij het betreffende onderzoek aan zullen nemen. [Bekijk het schilderspalet en de bijbehorende rollen](#)

Voorgaande heeft geleid dat de rekenkamercommissie in haar vergadering van 27 januari 2015 heeft besloten dat zij later dit jaar op basis van de actualiteit zal besluiten welke van de hieronder beschreven onderwerpen in onderzoek te zullen nemen in 2015.

Evenementen

Koningsdag 2015 zal plaatsvinden in Dordrecht. Dat is één voorbeeld van een groot-schalig evenement in Dordrecht. Binnen de gemeente vinden regelmatig grote evenementen plaats (hetzij met een incidenteel karakter zoals de intocht van Sinterklaas, hetzij met een terugkerend karakter zoals Dordt in Stoom). Evenementen leveren een bijdrage aan verscheidene gemeentelijke doelen (zoals op de terreinen cultuur, economie, werkgelegenheid en imago).

Maar evenementen leggen ook druk op de gemeente en gemeenschap (bijvoorbeeld via parkeerhinder, geluidsoverlast en incidenten in de sfeer van openbare orde). De kosten en baten van evenementen dienen goed onderling afgewogen te worden. Verder is relevant hoe het evenementenbeleid in Dordrecht is georganiseerd en welke ontwikkelingen daarin zijn doorgemaakt. Ook zouden wij willen kijken naar (grote) projecten of evenementen die zijn afgeblazen, bijvoorbeeld omwille van de kosten, zoals het Glazen Huis (SeriousRequest). Dit type onderzoek is eerder gedaan door de rekenkamer van Maastricht en daar kwamen onder meer de volgende onderwerpen aan de orde:

- * beleidsduidelijkheid (is er een integraal evenementenbeleid?);
- * beheersing (hoe wordt de balans gewaarborgd tussen aantal evenementen en belastbaarheid van de ambtelijke organisatie?);
- * spreiding (is er sprake van een evenwichtige evenementendruk);
- * leereffecten (hoe wordt gebruik gemaakt van eerdere ervaringen bij toekomstige evenementen?).

In 2013 is de nota "special events Dordrecht" naar de raad gestuurd. De raad heeft het stuk terugverwezen naar het college. De wethouder heeft aangegeven, het stuk mee te nemen in de herziening van het evenementenbeleid. Dit staat gepland voor het zomerreces.

Wij zijn voornemens ons onderzoek op korte termijn te starten zodat de uitkomsten ervan meegenomen kunnen worden bij de nota van de gemeente die op dit moment wordt herzien. De precieze onderzoeksvragen zullen we nog vaststellen en het onderzoek zal, na een selectieprocedure, extern worden uitbesteed.

Rol rekenkamercommissie in dit onderzoek: agendasetter

Foto: Wim van de Pol

Handhaving

Onder meer naar aanleiding van het onderwerp 'snippergroen en revindicatie' hebben wij besloten naar handhaving in de meest brede zin van het woord te willen kijken. Allereerst worden de handhaving gebieden geïnventariseerd, waarbij onder andere te denken valt aan horeca en uitgaan, illegale huisvesting, arbeidsomstandigheden, illegale arbeid en brandveiligheid. Nagegaan zal worden welk beleid de gemeente op deze gebieden heeft geformuleerd, inclusief handhaving arrangementen. De nadruk van het onderzoek zal echter liggen op het aan de hand van concrete casussen nagaan hoe de handhaving in de praktijk verloopt. Hierbij zal aandacht worden geschonken aan de wijze waarop de verschillende handhavers (denk aan brandweer, arbeidsinspectie en de gemeente) met elkaar samenwerken en hun werkzaamheden op elkaar afstemmen.

Rol rekenkamercommissie in dit onderzoek: controleur van beleidsuitvoering

Burgerparticipatie

Al sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw hebben burgers het recht om hun mening te geven over beleidsvoornemens van hun gemeente. Dit recht op inspraak heeft zich in de loop der jaren sterk ontwikkeld. In aanvang was het zo dat burgers aan het begin van de raadsvergadering iets 'mochten' zeggen. Later ontstonden er mogelijkheden voor burgers om samen met ambtenaren en politici betrokken te zijn bij het ontwikkelen van beleidsvoornemens. Ook werden burgers betrokken bij het uitvoeren van beleid. Sinds kort is een nieuwe trend zichtbaar en wordt in steeds meer gemeenten gesproken over 'overheidsparticipatie'. Daarmee wordt bedoeld dat het initiatief voor nieuw beleid of nieuwe activiteiten bij de burgers zelf ligt. De rol van de overheid blijft beperkt tot die van deelnemer aan de initiatieven die in de gemeenschap zelf ontstaan.

Ondanks de verruiming van mogelijkheden voor burgers om een rol te spelen in de beleidsontwikkeling en -uitvoering, leren ervaringen in veel gemeenten dat dit niet altijd soepel verloopt. Burgers zijn geregeld van mening dat zij weliswaar kunnen meedenken over het gemeentelijk beleid, maar dat hun (goede)

ideeën niet altijd worden overgenomen. Ook bestaat er onder menig deelnemer aan inspraak- en participatieprocessen twijfel of de beloften die de gemeente tijdens inspraak- en participatieprocessen doet, worden waargemaakt.

Tijdens het rondje langs de fracties zijn verschillende onderzoeksonderwerpen genoemd die als voorbeelden kunnen worden gezien van het uiteenlopen van verwachtingen tussen de gemeente en haar burgers. In het onderzoek zal worden gekeken naar de mogelijkheden en de praktijk van inspraak en burgerparticipatie. Daarbij willen we twee perspectieven centraal stellen. Enerzijds de visie van de gemeente op inspraak en burgerparticipatie en anderzijds de verwachtingen van inwoners en ondernemers. De nadruk zal in het onderzoek komen te liggen op de praktijk van burgerparticipatie. Aan de hand van casussen kan worden gezien hoe het beleid in de praktijk vorm krijgt. We zijn voornemens als één van de casussen de wijkwensen sociaal programma mee te nemen.

Rol rekenkamercommissie in dit onderzoek: mediator, luisterend oor voor burgers